

А 2014
87 к

Серік Тұрғынбекұлы

Таңдамалы

1-ТОМ

11 2014/87 10

Серік Тұрғынбекұлы

Таңдамалы

Е К І Т О М Д Ы Қ

---

1 том

Өлеңдер мен балладалар

FOLIANT
БАСПАСЫ

Астана-2014

МАЗМУНЫ

ӨЛЕҢДЕР

Астана – дастан	5
Торғай жаққа барсам мен.....	16
«Торғайдың атырабында...»	17
Торғай туралы толғау	18
Тағы да Торғай туралы	22
Ескі жұрт.....	25
Жайлау жыры	27
Жусан	28
«Қара бұлттың салмағы жерге батып...»	29
Қара нан	30
Үзім нан	31
«Өлең де бір...»	33
Бір борыш.....	34
Серіктер	36
«Сортаңын әсте сүймеген самал сона жыл...»	38
«Ақ боз үйді тіктіріп ақын жатыр...»	40
Арша.....	41
Өкені еске алу	42
Апа	43
Қапшағай теңізі.....	44
Жиырма жас	46
«Осы күні елге барсаң дүлдүл бар...»	47
«Сағым далаға...»	49
«Ауылға барсаң, қиыр бар...»	51
Кел, ағайын, кел, бауыр!.....	52
«Дауылдай алып соқпа сияқты үміт...»	54
«Айналаны ішіп-жесе момын жел...»	55

Қараөзек шақ	56
«Көгалдан ұшты қоғыр қаз...»	57
Көктем салқыны	58
Сең	59
«Қас қарайып, болған кезде түн қашан...»	60
Құс базары	61
Мергеннің әңгімесі	63
Қаладағы қарағайлар	64
«Отызында жырмен орда бұзбасаң...»	66
«Көкте бұлттар жортқанда...»	67
«Байқа, досым, менен еш түңілме сен...»	68
Қанжар	70
«Салт аттылар салдыртқанда еңістен...»	71
Қыран	72
Соғыс туралы сөз	73
Кім жау?	75
Жалғыз ауыз сөз	77
«Көкжиектен көрінген қазбауыр бұлт...»	78
«Бір ой мені өртеп жүр...»	80
«Айтшы маған, әлде осы сайран ба өмір...»	81
«Құпиясын орап-шымқап түн жатыр...»	83
«Махаббатты болды дейсің кім біліп...»	85
«Қарағым, қара көзім, құмырсқа бел...»	86
Балқаймақ	87
Бойжеткен	88
«Әттең, қалқам...»	89
Әсер	91
Қараша үй	92
Кеш	94
Сарыжайлау	95
Құдаша	97
Қыз қуу	98
Су туралы жыр	99
Көне қала келбеті	100
Киік қуу	101
«О басында батыр туған ел едік...»	104
«Арман Дүние...»	106

«Күндер өтті...»	107
«Қуаныштан көңілдің мұңы басым...»	109
«Шаршадым тьалай – шарпылдым...»	111
«Бұл қазақтың көрмеген несі қалды?!»	113
«Тірлікте ойламаймын тыным бар деп...»	116
«Жалықтың ба, қара жер...»	117
«Алансыз саған сеніп ем...»	119
«Көңіл алдап...»	121
«Көп қудым қызық думанды...»	122
«Теңселіп тірлік дарағы...»	123
«Үрейлі болып мен кей күн...»	124
«Жарылшы жүрек ағынан...»	125
«Білгенім де көп еді...»	126
«Бір күдірет...»	127
«Аққу өлді...»	128
«Осы бір жай көңілімде түйін боп...»	130
«Ел қамын жеген ұлмын...»	132
«Арылмақ емес, сірә, еш күнөдан...»	133
«Тағдырым, саған не істедім?..»	134
«Басқадан менің мұңым басымырақ...»	136
«Қабағына мұз қатқан...»	137
«Оңай емес...»	138
«Үялаған кеудемнің түбіне мұң...»	140
«Айықтырмай тұманнан...»	141
«Қилы заман – қым-қуыт...»	142
«Жоқ менің арқа сүйерім...»	143
«Мен де өлермін...»	144
Өмір – өткел.....	146
Адамға – адам.....	148
Анасын адам сата ма?	150
Неге біз осы?!	152
Сонау жылы... «Кеңсайдағы» зиратта.....	154
Тәуелсізбін...	156
Өзгерді...	158
Айрылдым.....	159
Сатып алады...	160
Наурызға наз.....	162
Үш жара бар жүрегімде	165
Зілзалаға жыр-нала.....	166
Қазақ тіліне қан керек.....	168

«Ұлы халық»	170
Босқындар	172
Алаңға шық, ағайын!	174
Амандығынды тілеймін	176
Мысық адам туралы	178
Жетім бұрыш	180
Сынақ	182
Аурухана төсегінде туған өлең	186
Мен ақынмын!	187
Қайран тілім!	189
Осы өлең кімге керек?	191
Өлең керек өмірге!	193
Сөзім менің	195
Ауыл өліп барады... ..	196
Тілек	199
Мен қалай «шала қазақ» атандым?	200
Көктемді күтіп жүрмін мен... ..	201
«Аспаннан да асқақ-ау...»	203
«Қарсақ басы»	204
Барақ соры	205
Сейітқұлдың кетпені	206
Нұрқан көшесінде	207
Ақшығанақ	209
Түйемойнақ	210
«Қазасалған»	211
Есінде ме, Есіл?	212
Ерке өзен	214
Терісаққан	216
Ару қала	218
Қанатты қазына	220
Өскемен көшесі	222
Ақкөлден ұшқан аққулар	223
Жер деген – бір тірі адам	224
Кеш келген көктем	228
Ақ шаш туралы ақиқат	231
«Туған жер дала, белдері...»	233
«Бозала таңның буымен...»	234
Аралды аңсау	235
Батыраштың балтасы	238
«Менің шашым – қара орман...»	240

Жоғалған жүзік.....	241
«Ақ махаббат!..»	243
«Жанарыңнан бір моншақты үйіріп...».....	244
«Түрімді жүдеттің...»	245
«Бойы қандай...»	246
«Танысқалы көп болды...»	247
«Мен сені сүйеді екем – енді білдім!..»	249
«Қызғандым сені...»	250
«Махаббат жалына...»	252
«Жолықтың маған, бағың ба, әлде сорың ба?!»	254
«Сен қайғыға батқан кезде...».....	256
«Ауырттың төнімді...»	257
«Сені ойласам...»	258
«Тасқа жанып төзімді...»	259
«Күйдім-жандым...»	260
«Алтын шуақ маңайың...»	261
Әйел сүйсе...	263
Сонау жылы... Күз еді	264
Сені көргім келеді	266
«Кісідей әбден шаршаған...»	268
«Жүректің бас ұрғандай әміріне...».....	269
«Сені ойласам...»	270
«Ауырсам, мен ауырайын...».....	271
«Кешір, жаным...»	272
«Не десең де мақұлмын...»	273
«Қайда екен...».....	274
Әйел-ана туралы толғаулар	276
Қыс көріністері	280
Қар жауғанда	282
«Жел болсаң...»	284
Қарағанды қысы.....	285
Қарқаралы.....	286
Жалғыз арша	287
Жезқазған жырлары	289
Ұлытау.....	291
Байқоңыр	292
Ыбырай ескерткіші	293
Тобыл.....	294
Кұшағыңды аш, Қызылорда!.....	295

Қорқыт ескерткішіне	296
Тұрмағамбет.....	298
Жетісай – жеті қазынам	300
Таулар.....	302
Сіңлісі Сараның.....	303
Жеті өзен	305
Ертіс жағасындағы қала	306
Абай музейінде.....	307
Қозы Көрпеш – Баян сұлу қабірі басындағы ой	308
Маңғыстау	309
Жағалау. Теңіз. Мұнара.....	311
Жер шоқтығы – Көкшетау	313
Көкшетауым	315
Бурабайда жартастар бар... ..	317
Зеренді	318
Ақтөбе әуендері	319
Құшағыңды аш, Қостанай!.....	322
«Кеңейіп қара шаңырақ...»	325
Көне Торғай келбеті	327
Қыстың күні – Қимада	329
Қарауылдың қыздары	331
Ақжайық – ару.....	332
Арал мен Балқаш арасы.....	337
Үш монолог.....	343
Нұрхан.....	345
Ескерткіш.....	346
Сол бір қыршын жас үшін.....	347

БАЛЛАДАЛАР

Барлыхан	351
Бұлақ	356
Сырбайдың дауысы	360
Қаскелең военкомы.....	368
Бес күйеуге шыққан әйел туралы баллада	373
Мансап туралы баллада	375